

Wydział Prawa i Nauk Społecznych
Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej

THEMIS POLSKA NOVA

2014/NR 1 (6)

Elżbieta Delert*

Creative Commons (CC)

Creative Commons (CC) jest organizacją non-profit. Powstała w 2001 r. w Stanach Zjednoczonych. Została powołana do życia z inicjatywy osób zaangażowanych w pracę na rzecz ochrony i promocji wspólnych dóbr kultury. Głównym założycielem i obecnym przewodniczącym rady dyrektorów jest Lawrence Lessig¹. Polski oddział funkcjonuje od 2005 r., a partnerami instytucjonalnymi projektu są *Centrum Cyfrowe Projekt: Polska* oraz Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego na Uniwersytecie Warszawskim (ICM UW)².

Licencje *Creative Commons* składają się z systemu trzech „warstw”. Podstawą każdej z dostępnych licencji jest Tekst Prawny. Dla ułatwienia zrozumienia licencji CC przez użytkowników stworzono licencje w formie „Przystępnego podsumowania” (ang. *Commons Deed*). To podsumowanie ma dawać możliwość szybkiego zorientowania się w najważniejszych warunkach licencji. Ostatnia warstwa jest warstwą informatyczną, która ma na celu umożliwić rozpoznawanie licencji różnym rodzajom oprogramowania (od wyszukiwarek internetowych przez aplikacje biurowe po narzędzia do edycji muzyki)³.

Każda z licencji obejmuje cztery podstawowe warunki, które mogą być ze sobą łączone w dowolny sposób:

- uznanie autorstwa – daje możliwość kopiowania, rozpowszechniania, przedstawiania i wykonywania objętego prawem autorskim utworu oraz opracowanych na jego podstawie utworów zależnych pod warunkiem, że zostanie przywołane nazwisko pierwotnego twórcy. Każda licencja musi obowiązkowo zawierać ten warunek;
- użycie niekomercyjne – daje możliwość kopiowania, rozpowszechniania, przedstawiania i wykonywania objętego prawem autorskim utworu oraz

* Autorka jest doktorantem na Wydziale Prawa Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie.

¹ Za: <http://creativecommons.pl/o-nas>, dostęp: 18.04.2013.

² Ibidem, dostęp: 18.04.2013.

³ <http://creativecommons.pl/poznaj-licencje-creative-commons/>, dostęp: 18.04.2013.

opracowanych na jego podstawie utworów zależnych jedynie w celach niekomercyjnych;

- na tych samych warunkach – daje możliwość rozpowszechniania utworów zależnych jedynie na licencji takiej samej, jak ta, na której udostępniono utwór pierwotny;
- bez utworów zależnych – daje możliwość kopiowania, rozpowszechniania, przedstawiania i wykonywania utworu jedynie w jego oryginalnej postaci – tworzenie utworów zależnych jest niedozwolone.

Przy pomocy czterech powyższych warunków stworzono licencje:

1. **uznanie autorstwa** – licencja ta pozwala na zwielokrotnianie, tworzenie utworów zależnych, włączanie do zbiorów, rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu tylko i wyłącznie pod warunkiem oznaczenia autora utworu pierwotnego⁴. Ta licencja CC daje licencjobiorcy najszerszą swobodę;
2. **uznanie autorstwa – na tych samych warunkach** – licencja daje możliwość kopiowania, wprowadzania zmian, rozpowszechniania, przedstawiania i wykonywania utworu pod warunkiem, że na utwory zależne licencjodawca udzieli takiej samej licencji⁵;
3. **uznanie autorstwa – użycie niekomercyjne** – licencja ta pozwala na tworzenie kopii, wprowadzanie zmian, rozpowszechnianie, przedstawienie i wykonywanie utworu tylko w celach niekomercyjnych. Licencja dotyczy jedynie utworu pierwotnego; stworzone na jego podstawie utwory zależne (mieszczące się w zakresie powyższej licencji) nie muszą być rozpowszechniane na takiej samej podstawie, ale mogą zostać objęte inną licencją⁶;
4. **uznanie autorstwa – bez utworów zależnych** – licencja zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu w celach komercyjnych i niekomercyjnych, nie dając przy tym możliwości tworzenia utworów zależnych⁷;
5. **uznanie autorstwa – użycie niekomercyjne – na tych samych warunkach** – licencja daje możliwość rozpowszechniania, przedstawiania i wykonywania utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem, że utwory zależne będą objęte tą samą licencją⁸;

⁴ Za: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

⁵ Za: ibidem.

⁶ Za: ibidem.

⁷ Za: ibidem.

⁸ Za: ibidem.

6. **uznanie autorstwa – użycie niekomercyjne – bez utworów zależnych**
– licencja zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu tylko w celach niekomercyjnych oraz z zakazem tworzenia utworów zależnych⁹. Jest to najbardziej restrykcyjna licencja CC.

1. Generacje licencji

Licencje *Creative Commons*, jak większość licencji *open content*, posiadają kolejne wersje. Wprowadzanie kolejnych wersji ma na celu usuwanie błędów i niedoskonałości, jakie mogły się ujawnić już w trakcie ich stosowania. Jak do tej pory, licencje CC są najczęściej poprawianymi licencjami *open content* i powstało już pięć wersji (1.0, 2.0, 2.5, 3.0, 4.0). Do licencji w wersji 2.5 licencje *Creative Commons* tworzone były w wersji „generic”, zgodnej z prawem amerykańskim. Wersja 3.0 stworzona została, jako „*unported*”, czyli zgodna z prawem międzynarodowy, co pozwala na łatwiejsze dostosowanie jej do przepisów krajowych. Najnowszą wersją są licencje 4.0, które zostały wprowadzone 25 listopada 2013 r. Powstała także licencja w wersji 2.1, dedykowana specjalnie dla prawa hiszpańskiego, japońskiego i australijskiego, ponieważ wersja 2.0 zawierała zbyt dużo sprzeczności z tamtejszymi regulacjami prawnymi¹⁰. Nie świadczy to jednak o niedostosowaniu ich do realiów prawa autorskiego, czy nadmiernej ilości błędów, a o chęci stworzenia perfekcyjnego narzędzia, które pozwoli na wykorzystywanie utworów. Jednakże wprowadzanie kolejnych wersji licencji i utrzymywanie w mocy poprzednich (licencjodawca może zdecydować, która wersja licencji obowiązuje w odniesieniu do jego utworu, jednak nawet jeżeli dokona takiego wyboru, a powstanie nowa wersja licencji, to licencjobiorca będzie mógł zdecydować, czy korzysta z utworu na licencji wskazanej przez licencjodawcę, czy na dowolnej, przez siebie wybranej wersji). Kolejną kwestią istotną w przypadku licencji CC jest tworzenie dla nich wersji w językach krajowych, w państwach, w których są one stosowane. Na kontrowersje, na gruncie poprzedniej wersji licencji (CC 2.5), zwrócił uwagę Piotr Wagłowski. Jego głównym zastrzeżeniem jest to, że nie mamy do czynienia z sześcioma licencjami dostępnymi na całym świecie. Licencje CC funkcjonują w 79 państwach, jeśli przyjąć, że każde tłumaczenie licencji na dany język tworzy jej nową „redakcję” (przez dostosowanie do języka prawnego, funkcjonującego w danym państwie) należałoby stwierdzić, że mamy do czynienia z 474.

⁹ Za: ibidem.

¹⁰ Za: http://wiki.creativecommons.org/License_Versions, dostęp: 18.04.2013.

licencjami (pomijając fakt, że licencje CC występowały w czterech kolejnych wersjach – 1.0, 2.0, 2.5 i 3.0, bo wtedy musielibyśmy stwierdzić, że istnieje prawie 1900 wersji licencji CC¹¹), co biorąc pod uwagę rozbieżności w językach normatywnych państw może powodować istnienie tak naprawdę różnych licencji, inaczej kształtujących prawa i obowiązki stron. Oczywiście te założenia nie obejmują licencji w wersji 4.0, gdyż te, po pierwsze zostały wprowadzone około pół roku temu; po drugie, są stworzone w wersji „*international*” więc nie zakładają w ogóle dostosowywania ich do prawa krajowego, a jedynie ich ewentualne przetłumaczenie.

Licencje *Creative Commons* zostały wprowadzone do powszechnego użytku pod koniec 2002 r. W tekście prawnym, będącym podstawą prawną funkcjonowania każdej licencji organizacja *Creative Commons* zapewnia, że nie jest firmą prawniczą i nie świadczy usług prawnych. Zapewnia także, że prezentowane przez nią licencje są instrumentem, który można wykorzystać dla własnych celów i na własną odpowiedzialność, ponieważ organizacja nie udziela żadnych gwarancji i nie ponosi odpowiedzialności za szkody, jakie mogą wyniknąć w trakcie stosowania którejkolwiek z licencji¹². Każda z licencji zawiera zestaw definicji pojęć, jakie są w niej używane¹³, a także wskazanie, że utwór będący przedmiotem licencji podlega ochronie prawa autorskiego¹⁴. Do zawarcia każdej z licencji *Creative Commons* dochodzi w chwili podjęcia względem licencjonowanego utworu czynności w nich opisanych. W licencjach w wersji 1.0 warunek „uznanie autorstwa” nie był warunkiem koniecznym, dlatego też istniało ich jedenaście¹⁵. Od licencji w wersji 2.0 „uznanie autorstwa” stało się konieczne, jednocześnie wprowadzono dla licencjodawcy możliwość zażądania usunięcia oznaczeń twórcy udostępnianego przez licencjobiorcę utworu. W chwili wprowadzenia obowiązkowości atrybutu „uznanie autorstwa” pozostałe licencje w wersji 1.0 utraciły moc obowiązującą i nie ma możliwości rozpowszechniania na nich utworów.

¹¹ P. Wąglowski, *Dlaczego jestem sceptycznie nastawiony do CC – zamówiona przez czytelników odpowiedź*, <http://prawo.vagla.pl/node/7830>, dostęp: 18.04.2013.

¹² Preambuła Licencji uznanie autorstwa 1.0, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/1.0/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

¹³ Pkt 2 Licencji uznanie autorstwa 1.0, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/1.0/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

¹⁴ Pkt 1 Licencji uznanie autorstwa 1.0, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/1.0/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

¹⁵ Za: <http://creativecommons.org/weblog/entry/4216>, dostęp: 18.04.2013.

Licencje *Creative Commons* v. 1.0

Atrybut uznanie autorstwa jest podstawowym warunkiem dla wszystkich rodzajów licencji *Creative Commons*. Licencja „uznanie autorstwa” sprawia, że licencjobiorcom przyznaje się najwięcej uprawnień względem licencjonowanego dzieła. Licencjobiorcy utworu licencjonowanego na tej licencji mają więc prawo do zwielokrotniania utworu, włączania go do utworów zbiorowych, tworzenia i kopiowania utworów zależnych, rozpowszechniania kopii utworów na dowolnych nośnikach, publicznego ich odtwarzania i wykonywania. Wszystkie licencje *Creative Commons* są udzielane nieodpłatnie, mają charakter niewyłączny, udzielane są na czas nieoznaczony (do czasu wygaśnięcia autorskich praw majątkowych), a ich zakres nie jest ograniczony terytorialnie. Licencje wskazują, iż uprawnienia będą przysługiwały licencjobiorcom na wszystkich rodzajach nośników, istniejących, jak i takich, które mogą powstać w przyszłości. Na mocy tego zapisu przyznano także licencjobiorcy możliwość dokonywania drobnych, technicznych modyfikacji, koniecznych dla dokonywania przyznanych uprawnień¹⁶. Licencjobiorca może wykonywać uprawnienia przysługujące mu na mocy licencji, pod warunkiem dołączenia kopii licencji do każdej kopii utworu. Nie może on stosować żadnych zabezpieczeń technicznych, które ograniczałyby osobom trzecim swobodne korzystanie z utworu, nie ma on prawa udzielać sublicencji, narzucać ograniczeń, które mogłyby zmienić warunki licencji, ani oferować uprawnień do utworu, które wykraczają poza ramy licencji. Obowiązkiem licencjobiorcy jest oznaczenie twórcy utworu (podanie imienia i nazwiska twórcy oraz tytułu utworu)¹⁷. Licencjodawca, udzielając licencji gwarantuje, iż według jego najlepszej wiedzy utwór nie narusza praw autorskich, znaków towarowych, ani praw osób trzecich, a także dochował wszelkich czynności niezbędnych do udzielenia licencji, by licencjobiorca nie był obowiązany ponosić jakichkolwiek opłat z tytułu korzystania z utworu. Licencjodawca nie udziela żadnych gwarancji, ponad te, które zostały wskazane w licencji¹⁸, ani nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za szkody, poniesione przez osoby trzecie w skutek gwaran-

¹⁶ Pkt 3 Licencji uznanie autorstwa 1.0, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/1.0/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

¹⁷ Pkt 4 Licencji uznanie autorstwa 1.0, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/1.0/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

¹⁸ Pkt 5 Licencji uznanie autorstwa 1.0, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/1.0/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

cji udzielonych w ramach licencji oraz wobec licencjodawcy z tytułu wykonywania uprawnień zawartych w licencji¹⁹. Licencje wygasają automatycznie w przypadku naruszenia ich warunków. Jednocześnie dopuszcza się możliwość uznania naruszenia za zaakceptowane przez licencjodawcę w wyniku następczego, pisemnego zezwolenia na naruszenie²⁰. Licencje nie ograniczają w żaden sposób uprawnień wynikających z przyznanego ustawowo dozwolonego użytku osobistego i publicznego. Licencje dopuszczające tworzenie utworów zależnych wymagały, by były one rozpowszechniane na dokładnie takiej samej licencji, na jakiej udostępniony został utwór pierwotny.

Licencje *Creative Commons* v. 2.0

W wersji 2.0 licencji wprowadzono zapis, na mocy którego licencjobiorca zrzeka się wynagrodzenia (pobieranego indywidualnie, albo za pośrednictwem OZZ), jakie by mu przysługiwało z tytułu publicznego wykonania licencjonowanego utworu oraz publicznego ich wykonania w formie cyfrowej²¹. Jedynie w przypadku licencji z atrybutem „użycie niekomercyjne”, licencjodawca zachowuje prawo do pobierania wynagrodzenia, jeżeli, mimo zastrzeżenia zawartego w licencji, publiczne wykonanie będzie miało charakter komercyjny. Oznacza to w tym przypadku, że choć licencje w sposób bezwzględny przestają wiązać, jeśli licencjobiorca naruszy jakikolwiek warunek, to w przypadku naruszenia warunku „użycie niekomercyjne” licencje wciąż wiążą a ponadto dopuszczają możliwość sanowania naruszenia, poprzez wprowadzenie obowiązku uiszczenia opłaty na rzecz licencjodawcy. W wersji 2.0 wycofano się też z gwarancji licencjodawcy, zgodnie z którą dochował wszelkich czynności, by upewnić się, że licencjonowany utwór nie narusza praw autorskich, znaków towarowych, ani praw osób trzecich, takie gwarancje mogą być jednak udzielone w drodze osobnej indywidualnej umowy pomiędzy stronami. Pozostawiono jedynie zapis o braku udzielenia jakichkolwiek gwarancji odnoście utworu²². Wersja 2.0 zezwala licencjodawcy na żądanie, by licencjobiorca

¹⁹ Pkt 6 Licencji uznanie autorstwa 1.0, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/1.0/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

²⁰ Pkt 8d Licencji uznanie autorstwa 1.0, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/1.0/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

²¹ Pkt VI.1 e i f Licencji uznanie autorstwa 2.0, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/2.0/pl/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

²² Pkt 6 Licencji uznanie autorstwa 2.0, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/2.0/pl/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

usunął oznaczenia twórcy, w przypadku tworzenia przez niego utworów zależnych, bądź włączania utworu do zbiorów²³. W wersji 2.0 koniecznym warunkiem dla licencjobiorcy stało się także umieszczenie, w utworze przez niego udostępnianym, linku odsyłającego do utworu licencjodawcy, jako elementu warunku „uznanie autorstwa”. Umieszczenie linku jest konieczne, jeśli zażąda tego licencjodawca, ponadto licencjodawca musi go dostarczyć. W przypadku, gdy link, dostarczony przez licencjodawcę, odsyła do strony „martwej”, licencjobiorca zostaje zwolniony z obowiązku²⁴. Wersja 2.0 wprowadza możliwość rozpowszechniania utworów zależnych w trzech sposobach, pozostawionych do wyboru licencjobiorcy. Może on rozpowszechniać utwory na licencji takiej samej, jak utwór pierwotny, albo na późniejszej wersji takiej samej licencji, jak utwór pierwotny bądź na dowolnej licencji CC (zaadaptowanej do dowolnego prawodawstwa krajowego), która będzie zawierała takie same unormowania, jak ta, na której rozpowszechniany jest utwór pierwotny²⁵.

Licencje *Creative Commons* v. 2.5

Licencja w wersji 2.5 wprowadza jedynie drobne zmiany w stosunku o poprzednich dwóch wersjach. Podstawową zmianą w tej wersji jest wprowadzenie możliwości wskazywania nie tylko autora utworu pierwotnego (która jest atrybutem obowiązkowym od wersji 2.0), ale także identyfikowania osób trzecich lub organizacji, którym także przysługują prawa do utworu. Dzięki temu można rozpowszechniać na licencji CC utwory współautorskie, w których trudno byłoby wymienić wszystkich współautorów, ze względu na specyfikę tworzenia takich utworów (np. hasła tworzone przez użytkowników Wikipedii).

Licencje *Creative Commons* v. 3.0

Jak dotychczas największe zmiany zostały wprowadzone w wersji 3.0 licencji. Przede wszystkim są to licencje w wersji „unported”, czyli niedostosowanej do żadnego prawa krajowego, a do prawodawstwa międzynarodowego (unormowania wzorowane są na konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych, konwencji rzymskiej oraz traktatach WIPO). Dzięki temu licencje CC mogą być w prostszy sposób adaptowane do przepisów krajowych.

²³ Pkt V.1 in fine Licencji uznanie autorstwa 2.0, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/2.0/pl/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

²⁴ Za: <http://creativecommons.org/weblog/entry/4216>, dostęp: 18.04.2013.

²⁵ Za: *ibidem*.

Drugą zmianą, zastosowaną w tej wersji jest wprowadzenie ochrony praw osobistych autora. Od wersji 2.0 atrybut „uznanie autorstwa” stał się warunkiem koniecznym wszystkich licencji, jednakże prawo do integralności utworu nie było chronione. W wersji 3.0 licencji prawo do integralności utworu może być chronione, jeśli przepisy krajowe przewidują jego ochronę. W takim wypadku, podczas rozpowszechniania przez licencjobiorcę zmodyfikowanego utworu (adaptacji), musi on zaznaczyć, że doszło do modyfikacji. W tej wersji, licencje regulują także kwestie przymusowych opłat, pobieranych przez organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. Zgodnie z tymi uregulowaniami, obowiązkowe wynagrodzenie dla twórcy będzie należne i będzie musiało zostać pobrane zawsze, jeżeli prawo krajowe przewiduje taki obowiązek. Licencjodawca zrzeknie się obowiązkowego wynagrodzenia w całości, jeżeli prawo krajowe przewiduje taką możliwość, w licencjach, które zakładają możliwość komercyjnego wykorzystania dzieła, a w licencjach, z atrybutem „użycie niekomercyjne” obowiązkowe opłaty będą pobierane zawsze w przypadku użycia komercyjnego. Opłaty nieobowiązkowe, w oparciu o licencje w wersji 3.0, będą pobierane zawsze, jeżeli twórca jest członkiem organizacji zbiorowego zarządzania, przez tę organizację. Ostatnią zmianą wynikającą z licencji CC w wersji 3.0 jest wprowadzenie ich pełnej kompatybilności z pozostałymi licencjami *open content*. Status kompatybilności pomiędzy licencjami CC a innymi licencjami *open content* jest nadawany przez organizację *Creative Commons*. Licencje te muszą się cechować warunkami, o takim samym celu, znaczeniu i efekcie, jak kluczowe elementy poszczególnych licencji CC oraz licencja taka musi dopuszczać możliwość rozpowszechniania utworów zależnych na licencjach *Creative Commons*. Jak do tej pory, żadna licencja nie została jednak zaaprobowana przez Organizację²⁶.

Polska wersja licencji 3.0, w stosunku do wersji „*unported*” nie wykazuje większych różnic. Powodem „identyczności” obu licencji jest uczestnictwo Polski w konwencjach międzynarodowych, na których oparta jest wersja *unported* i dostosowaniu przepisów krajowych do tychże. Wersja polska licencji różni się jedynie ilością pól eksploatacji, na których przysługuje licencjobiorcy prawo do korzystania z niego, w polskiej wersji licencjobiorca ma możliwość pobierania danych z utworu i ich wykorzystania²⁷. Takiej możliwości nie przewiduje wersja „*unported*” licencji.

²⁶ Za: <http://creativecommons.org/compatiblelicenses>, dostęp: 22.04.2013.

²⁷ Pkt 3e licencji uznanie autorstwa 3.0, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/legalcode>, dostęp: 22.04.2013.

Licencja *Creative Commons* v. 4.0

Licencje w wersji 4.0, wprowadzone 25 listopada 2013 r., zostały nazwane licencjami „*international*”, ponieważ ujednolicono języka licencji – zostały w całości oparte na terminach stosowanych w konwencjach międzynarodowych (dotyczy to m.in. poprawienia definicji praw osobistych oraz definicji „użycia niekomercyjnego”). Jak twierdzą twórcy, licencje te są stworzone tak, by funkcjonować doskonale bez dostosowywania do konkretnych porządków prawnych²⁸. Organizacja *Creative Commons* zaleca, by nie stosować poprzednich wersji licencji, dostosowywanych do prawa krajowego, lecz by korzystać z licencji w wersji 4.0. Licencje zostały przetłumaczone na kilka języków, by użytkownicy mogli je zrozumieć, jednak nie różnią się między sobą.

Licencje 4.0 zakładają rozpowszechnianie baz danych przy ich użyciu. Jednocześnie mają chronić prawa specyficzne dla baz danych, takie jak zakaz kopiowania i korzystania z istotnych części bazy danych. Poza tym, licencje w odniesieniu do baz danych, mają chronić nie oryginalność, a wysiłek twórcy włożony w ich stworzenie. Jednocześnie organizacja zaleca, by nie korzystać z licencji w wersjach „użycie niekomercyjne” oraz „bez utworów zależnych”. Wersje 4.0 w zasadzie całkowicie i wprost pozwalają na wyzbycie się osobistych praw autorskich. Licencje także wprowadza możliwość oznaczenia autorstwa przez podanie linku do strony, zawierającej nazwisko twórcy. Kolejną zmianą w wersji 4.0 jest wprowadzenie 30-dniowego terminu na sanowanie naruszenia warunków licencji przez licencjobiorcę (do wersji 3.0 takie działanie wiąże się z automatycznym wygaśnięciem licencji). To rozwiązanie nie stoi jednak na przeszkodzie dochodzeniu przez licencjodawców odszkodowania za szkody wynikłe z tytułu naruszenia licencji przez licencjobiorcę. Możliwość sanowania naruszenia warunków licencji, choć nie wynikająca wprost z postanowień licencji, była możliwa już na gruncie licencji w wersji 2.0. Od tej wersji, bowiem, w przypadku naruszenia atrybutu „użycie niekomercyjne” jeżeli licencjobiorca-naruszyciel uścił wynagrodzenia na rzecz licencjodawcy, licencja nie wygasła, ale wiązała strony nadal. Dzięki wprowadzeniu tego zapisu do wersji 4.0 nie będzie już w tym zakresie wątpliwości. Ponadto w wersji 4.0 zmieniono definicję licencji kompatybilnej, ponieważ dotychczasowa definicja była niejednoznaczna, a przez to, jeszcze żadna licencja *open content* nie została uznana za kompatybilną z licencjami CC. Jednocześnie wersje 4.0

²⁸ Za: <http://creativecommons.org/Version4>, dostęp: 15.06.2014.

pozwalają licencjodawcom na ochronę licencjonowanych utworów za pomocą systemów DRM.

Licencja CC0 (Domena Publiczna)

W 2009 r. powstała licencja o atrybucie „*universal*” (zwana CC0). Jej celem jest wyzbycie się przez licencjodawcę wszystkich praw do utworu i przekazanie go do domeny publicznej. Jako że licencjodawca wyzbywa się wszelkich praw do utworu, nie nakłada się na licencjobiorców praktycznie żadnych obowiązków. Licencja CC0 w bardzo szeroki sposób określa zakres praw, które licencjodawca przekazuje do domeny publicznej. Wymienia więc prawo do reprodukcji, adaptacji, rozpowszechniania, wystawiania, komunikowania i tłumaczenia dzieła. Ponadto w zakresie licencji mieszczą się prawa osobiste licencjodawcy, uprawnienia dotyczące baz danych, uprawnienia wynikające z naruszenia przez licencjobiorcę przepisów dotyczących nieuczciwej konkurencji oraz prawo do wizerunku²⁹. Jednocześnie licencja zastrzega, iż przekazanie utworu do domeny publicznej, na jej podstawie, nie zezwala na naruszanie znaków towarowych i prawa patentowego³⁰. Zgodnie z treścią tej licencji, licencjodawca zrzeka się wszystkich przysługujących mu praw do utworu w sposób trwały i nieodwołalny, co oznacza, że zrzeka się swoich praw na okres, przez jaki chronione są przez prawo³¹ (czyli 70 lat). Po tym czasie utwór z mocy prawa i tak przechodzi do domeny publicznej. Tak jak i w przypadku pozostałych licencji *Creative Commons*, tak i w wersji CC0 pojawia się zastrzeżenie, iż licencjodawca nie udziela żadnej rękojmi za wady fizyczne i prawne utworu³². Niniejsza licencja, jako uniwersalna, może być stosowana w dowolnym systemie prawnym, jednakże jej postanowienia stoją w sprzeczności z przepisami ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Z przepisów ustawy wynika, że autorskie prawa osobiste są niezbywalne³³, twórca może jedynie powstrzymać się od ich wykonywania, jednak nie może się ich wyzbyć. Przy takiej interpretacji należałoby uznać, iż

²⁹ Pkt 1 Licencji Universal 1.0, za: <http://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/legalcode>, dostęp: 22.04.2013.

³⁰ Pkt 4a Licencji Universal 1.0, za: <http://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/legalcode>, dostęp: 22.04.2013.

³¹ Pkt 2 Licencji Universal 1.0, za: <http://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/legalcode>, dostęp: 22.04.2013.

³² Pkt 4b Licencji Universal 1.0, za: <http://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/legalcode>, dostęp: 22.04.2013.

³³ Art. 16 u.p.a.p.p.

unormowanie zawarte w licencji CC0, dotyczące zrzeczenia się tych praw jest nieskuteczne (a co za tym idzie, cała licencja okazuje się bezskuteczna). Możliwa jest jednak interpretacja, zgodnie z którą zrzeczenie się autorskich praw osobistych, zawarte w licencji, powinno być tłumaczone, jako zobowiązanie twórcy do powstrzymania się od ich wykonywania³⁴. Ponieważ postanowienie o niewykonywaniu autorskich praw osobistych jest przejawem dobrej woli twórcy, może się zdarzyć, iż pomimo wyrażenia zgody na licencję CC0, będzie on je wykonywał, jednakże narazi się w tej sytuacji na zarzut nienależytego wykonania zobowiązania. W wyniku związania licencją, licencjodawca wyzbywa się, pod tytułem darmym wszelkich praw majątkowych do utworu, K. Siewicz uznaje, że to postanowienie licencji jest nieskuteczne, ponieważ jego zamiarem jest wygaśnięcie praw majątkowych a wygaśnięcie praw majątkowych może być tylko skutkiem upływu wskazanego w przepisach prawa czasu³⁵. Jeśli by przyjąć, że nie można wyzbyć się praw autorskich w celu ich wygaśnięcia, bo przepisy ustawy nie przewidują takiego rozwiązania, należy odwołać się do całości systemu prawa. Kodeks cywilny przewiduje możliwość wyzbycia się własności rzeczy, przez jej porzucenie³⁶. Problematyczną kwestią w tej sytuacji stanie się zawłaszczenie, które jest czynnością prawną jednostronną, mającą na celu wejście w posiadanie rzeczy niczyjej. Co do zasady, po zawłaszczeniu nowemu właścicielowi przysługują takie same uprawnienia, jak właścicielowi, który rzecz porzucił. Jeżeli licencjodawca wyzbywa się praw, to uzyskują je licencjodawcy. Oznacza to, że licencjodawca mógłby chcieć egzekwować autorskie prawa majątkowe, do utworu licencjonowanego. Takie zachowanie nie mieści się w celu udzielonej licencji, poza tym narażałoby licencjodawcę na zarzut nadużycia prawa. Jednakże, nawet jeżeliby uznać, że postanowienie o wyzbyciu się przez licencjodawcę praw majątkowych do utworu na gruncie licencji CC0 jest nieskuteczne licencja przewiduje, że licencjodawca udziela w tym zakresie licencji niewyłącznej, a co za tym idzie, będzie obowiązany do powstrzymania się od wykonywania wciąż przysługujących mu praw wyłącznych³⁷. Licencja ta jest nieodwołalna, nieogra-

³⁴ Tak: K. Siewicz, *Analiza prawna Creative Commons 0*, (opracowanie jest dostępne na licencji *Creative Commons – Uznanie autorstwa* wersja 3.0 (CC BY-3.0), <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/>), za: http://fbc.pionier.net.pl/pro/wp-content/uploads/2012/07/CC0_analiza.pdf, dostęp: 22.04.2013.

³⁵ K. Siewicz, *Analiza...*, za: http://fbc.pionier.net.pl/pro/wp-content/uploads/2012/07/CC0_analiza.pdf, dostęp: 22.04.2013.

³⁶ Art. 180 k.c.

³⁷ Pkt 3 Licencji CC0, za: <http://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/legalcode>, dostęp: 22.04.2013.

niczona terytorialnie i czasowo (obowiązuje do wygaśnięcia praw majątkowych). Licencja nie ogranicza celu korzystania z utworu, a wręcz wskazuje, iż może on być wykorzystywany w celach komercyjnych. Jedynym warunkiem, wynikającym z licencji, jest zakaz sublicencjonowania.

Licencje *Creative Commons* a organizacje zbiorowego zarządzania

Jedną z podstawowych kwestii, jakie pojawiają się podczas stosowania umów *Creative Commons* jest stosunek organizacji zbiorowego zarządzania do nich. Obrót utworami na licencjach *Creative Commons* zakłada bezpośrednie porozumiewanie się z licencjodawcą. To on w sposób bezpośredni udziela zezwolenia poszczególnym licencjobiorcom, nawet jeżeli część z nich uzyskuje dostęp do licencjonowanego utworu za pośrednictwem osób trzecich. Jednocześnie, zgodnie z prawem autorskim, twórcy mogą powierzyć swoje prawa w zarząd organizacjom zbiorowego zarządzania. Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych daje organizacjom zbiorowego zarządzania możliwość prowadzenia zarządu nad utworami w sytuacji, gdy twórca w drodze umowy powierzy zarząd nad utworami OZZ-om albo, gdy prowadzenie zarządu przez organizacje zbiorowego zarządzania będzie się odbywało bez upoważnienia twórcy, w oparciu o art. 105 ust. 1 u.p.a.p.p. Zadaniem organizacji zbiorowego zarządzania jest więc działanie w interesie i na rzecz twórców, jednocześnie organizacje zbiorowego zarządzania występują we własnym imieniu, w przypadku zawierania umów licencyjnych. Co do zasady powierzenie zarządu nad prawami autorskimi odbywa się w drodze umowy przenoszącej prawa majątkowe na czas określony. Po upływie wskazanego w umowie terminu, prawa majątkowe wracają do twórcy i może on swobodnie nimi rozporządzać. W drugim przypadku, gdy organizacja zbiorowego zarządzania wykonuje swoje uprawnienia w oparciu o domniemanie, wynikające z ustawy, działa jako prowadzący cudze sprawy bez zlecenia. Musi więc ona przede wszystkim uwzględnić interes twórcy, którego sprawy prowadzi i działać starannie i zgodnie z jego prawdopodobną wolą³⁸. Jej zadaniem jest także zawiadomienie twórcy o prowadzeniu jego spraw i złożenie mu rachunku ze swego zarządu. Organizacja zbiorowego zarządzania może żądać od twórcy zwrotu poniesionych nakładów i wydatków. Jednakże w wyniku ustawowego domniemania organizacja zbiorowego zarządzania nie może działać w sposób, który uniemożliwiłby twórcy wykonywanie jego praw.

³⁸ Art. 752 k.c.

Podstawowym pytaniem, jakie się nasuwa, jest kwestia, czy można powierzyć zbiorowemu zarządowi utwory udostępniane na licencjach *Creative Commons* i dalej – czy utwory powierzone zbiorowemu zarządowi można następnie skutecznie udostępniać na licencjach *Creative Commons*. Jeżeli by uznać, że licencje *Creative Commons* nie mają charakteru rozporządzającego, przeniesienie praw autorskich do utworu objętego licencją *Creative Commons* na organizację zbiorowego zarządzania powinno spowodować wygaśnięcie tej licencji. Należy uznać, że w przypadku przeniesienia praw autorskich na organizację zbiorowego zarządzania, powinna ona udzielić takiej samej licencji, jak ta, której udzielał twórca. Jeżeli przeniesienie praw autorskich powodowałoby wygaśnięcie licencji udzielonej przez twórcę a OZZ nie udzieliłaby licencji identycznej, twórca mógłby ponieść odpowiedzialność kontraktową wobec licencjobiorcy z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania. Utwory udostępnione na licencjach *Creative Commons* przez twórcę mogłyby być nadal udostępniane w ten sposób, nawet mimo objęcia zarządu nad nimi przez organizację zbiorowego zarządzania, jeżeli twórca powierzyłby jej zarząd, np. w formie umowy zlecenia³⁹. W takiej sytuacji zadaniem OZZ byłby jedynie zarząd prawami i ich ochrona, ale należałyby one wciąż do twórcy i mógłby on nimi dowolnie rozporządzać. W przypadku zawarcia umowy o prowadzenie zarządu z organizacją zbiorowego zarządzania twórca utraciłby możliwość samodzielnego dysponowania prawami do utworu. Co do zasady, mógłby on wyrazić zgodę, by organizacja zbiorowego zarządzania mogła rozpowszechniać powierzone jej utwory na licencjach *Creative Commons*, jednakże twórca, jako licencjodawca, może zrezygnować z pobierania wynagrodzenia za eksploatawanie swojego utworu. Zarząd prawami do utworu rodzi dla OZZ-ów pewne koszty związane z ich ochroną, dlatego też rozpowszechnianie przez organizacje zbiorowego zarządzania utworów na licencjach *Creative Commons*, okazałoby się dla nich nieekonomiczne. Korzyści z nieodpłatnego rozpowszechniania utworów na licencjach *Creative Commons* osiąga tylko twórca (zwiększa się grono odbiorców jego dzieł a co za tym idzie popularność). Drugą możliwością, jest zawarcie umowy powierzającej zarząd w formie zlecenia. Wtedy twórca zachowuje możliwość udzielania licencji niewyłącznych (czyli także licencji *Creative Commons*). Jednakże Sąd Najwyższy w wyroku z 3.02.2006 r. orzekł, iż gdy twórca należy do organizacji zbiorowego zarządzania, a jednocześnie zawarł bezpośrednio z osobą trzecią umowę licencyjną dotyczącą utworu, nie może on pobierać niższego wynagrodzenia za udzielenie licencji, niż pobrałaby

³⁹ Tak: P. Wasilewski, *Open content...*, s. 65.

organizacja, której powierzył on swoje prawa⁴⁰. Takie postanowienie wyklucza w zasadzie zawieranie umów *Creative Commons* przez twórcę, jeżeli powierzył zarząd swoimi utworami organizacji zbiorowego zarządzania, gdyż licencje są nieodpłatne. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego narusza zasadę swobody umów⁴¹, a co za tym idzie, nie powinno być uwzględniane. W pewnych sytuacjach, wynikających z ustawy⁴², licencjodawca jest zmuszony skorzystać z pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania, jednakże możliwe byłoby skorzystanie przez organizacje radiowe i telewizyjne z utworu udostępnionego przez twórcę na licencji *Creative Commons* z pominięciem pośrednictwa OZZ. Taką możliwość dopuszcza ustawa, stwierdzając że twórca może zrzec się pośrednictwa, ale także licencje *Creative Commons*, które mówią, że w przypadku, w którym korzystanie z utworu jest możliwe jedynie za pośrednictwem osoby trzeciej, ale licencjodawca może wyłączyć takie przymusowe pośrednictwo, to licencjodawca się go zrzeka⁴³. Jednakże dla zrzeczenia się przymusowego pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania przez twórcę, zgodnie z ustawą, konieczna jest forma pisemna umowy pomiędzy twórcą a organizacją radiową lub telewizyjną, opatrzona rygorem nieważności. Oznacza to, że zrzeczenie się pośrednictwa OZZ-ów zawarte w treści licencji *Creative Commons* okaże się nieskuteczne, ponieważ licencje są udzielane przy wykorzystaniu ogólnego wzorca umownego, co wyklucza zawarcie indywidualnej umowy dotyczącej zrzeczenia pośrednictwa. W związku z tym, możliwe jest, że organizacje radiowe i telewizyjne, nawet jeśli uzyskają prawo do korzystania z utworu, w oparciu o licencje *Creative Commons* będą musiały uzyskać takie zezwolenie także od organizacji zbiorowego zarządzania. Organizacje zbiorowego zarządzania będą więc mogły pobierać opłatę za prawo do nadania utworu rozpowszechnianego na licencji *Creative Commons* (choć wątpliwości budzi zapis licencji, zgodnie z którym licencjodawca zrzeka się wynagrodzenia pobieranego osobiście bądź za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania – wynagrodzenie wynikające z art. 21 ust. 1 i 21¹ ust. 1 u.p.a.p.p. nie jest przymusowe, więc można się go zrzec). Sposób funkcjonowania organizacji zbiorowego zarządzania jednoznacznie pokazuje, że utworów udostępnianych na licencjach *Creative Commons* nie da się powierzyć w zarząd, gdyż to by prowadziło do wygaśnięcia

⁴⁰ I CK 334/05, OSNC 2006, nr 11, poz. 188.

⁴¹ *Glosa P. Wasilewskiego do wyroku SN z dn. 3.02.2006 r. (I CK 334/05, OSNC 2006)*, „Państwo i Prawo” 2007, z. 6, oraz J. Barta, R. Markiewicz, *Prawo autorskie...*, s. 784.

⁴² Art. 21 ust. 1 u.p.a.p.p. i 21¹ ust. 1 u.p.a.p.p.

⁴³ Pkt. 3f licencji *Creative Commons* Uznanie autorstwa 3.0 Polska, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

licencji i mogło rodzić odpowiedzialność odszkodowawczą twórców. Dla udostępniania utworów na licencjach *Creative Commons* trzeba byłoby je najpierw wyłączyć spod zarządu OZZ. W kwestii możliwości wypowiedzenia zarządu na określonych polach eksploatacji problematyczna staje się dominująca pozycja organizacji zbiorowego zarządzania na rynku, w stosunku do twórców, a co za tym idzie – ograniczanie możliwości rozporządzania własnymi utworami. Zgodnie z orzecznictwem europejskim, żeby nie można było mówić o wykorzystywaniu pozycji dominującej, organizacja zbiorowego zarządzania musi zapewnić twórcom możliwość wypowiedzenia zarządu na jednym, bądź kilku polach eksploatacji⁴⁴. Także w orzecznictwie polskim doszło do stwierdzenia, iż organizacja zbiorowego zarządzania nie może uzależniać ochrony utworów od uzyskania wyłącznej licencji na określonych polach eksploatacji⁴⁵. Takie działania wyłączają twórcom możliwość samodzielnego sprawowania kontroli twórczością. Dlatego też ZAIKS zmuszony był w 2008 r. podjąć uchwałę, która dała twórcom możliwość wyłączenia z zarządu poszczególnych pól eksploatacji, ograniczenia zasięgu terytorialnego powierzonego zarządu oraz skrócenia okresu wypowiedzenia⁴⁶. Obecnie w Holandii⁴⁷ prowadzone są projekty, które umożliwiają twórcom reprezentowanym przez OZZ udostępnianie swoich utworów na licencjach *Creative Commons*. Oznacza to, że twórcy-licencjodawcy mogą powierzyć organizacji zarząd nad licencjonowanymi utworami (OZZ zachowuje prawo do pobierania wynagrodzeń za użycie komercyjne, w przypadku, gdy licencja zezwala tylko na użycie niekomercyjne – takie uprawnienia są uregulowane wprost w licencjach). Takie rozwiązanie daje możliwość rozdzielenia obrotu utworami na komercyjny i niekomercyjny i jednocześnie gwarantuje twórcom ochronę organizacji zbiorowego zarządzania, dzięki czemu nie musi on samodzielnie dochodzić swoich praw. Aby można było skutecznie rozpowszechniać utwory na licencjach *Creative Commons*, na gruncie prawa polskiego twórca musiałby wyłączyć spod zarządu OZZ te pola eksploatacyjne, które obejmują licencje.

⁴⁴ Np. decyzja Komisji z 6 lipca 1972 r., L 166/22, za: G. Materna, *Nadużywanie pozycji dominującej przez organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w prawie wspólnotowym*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2003, nr 11.

⁴⁵ Wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 9.01.2006 r., XVII Ama 84/2004, LexPolonica nr 396640.

⁴⁶ Uchwała dostępna na: http://www.zaiks.org.pl/portalaizaiks//zasoby/cache/ZAX_AKTUAL_29471/uchwala_rady_z_dnia_2008-02-28.pdf, dostęp: 18.04.2013.

⁴⁷ Za: P. Wasilewski, *Open content...*, s. 74–75.

Organizacje zbiorowego zarządzania podnoszą⁴⁸, że istnienie licencji *Creative Commons* może rodzić kilka wątpliwości, w zakresie weryfikacji czy osoba udzielająca licencji, miała do tego legitymację, w zakresie braku kontroli zgodności wykorzystywania utworów zgodnie z treścią licencji oraz braku odpowiedzialności organizacji *Creative Commons* za naruszenie licencji. Ważną kwestią jest też skuteczność udostępnienia utworu na licencji *Creative Commons* przez jednego ze współautorów, w przypadku braku zgody pozostałych, a także możliwość jednoczesnego powierzenia zarządu OZZ-owi i udzielenia licencji. Do oświadczenia tego ustosunkowała się organizacja *Creative Commons* Polska⁴⁹, ale pomijając istotne pytania, zadane przez STOART, wskazała iż organizacje zbiorowego zarządzania mają obowiązek wypłacać licencjodawcom należne im wynagrodzenie, niezależnie od tego czy objęli oni swoje utwory zakresem licencji *Creative Commons*, a wynagrodzenie, pobrane od użytkowników, którzy osiągają zyski z korzystania z licencjonowanych utworów, dla których zastrzeżono atrybut „*non commercial*”, muszą być zmniejszone w sytuacji, w której korzystanie takie nie ma charakteru komercyjnego.

2. Dozwolony użytek a licencje *Creative Commons*

Przepisy dotyczące dozwolonego użytku, które zostały unormowane w oddziale III rozdziału 3 u.p.a.p.p. upoważniają do korzystania z utworu bez zgody uprawnionego, wprowadzając wyjątek w sferze bezwzględnych praw autorskich. W polskiej nomenklaturze powszechne jest podzielenie dozwolonego użytku na dwie odrębne formy: dozwolony użytek publiczny i dozwolony użytek prywatny (osobisty). Pomimo iż żadnej z tych definicji ustawodawca nie użył w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych, funkcjonują one powszechnie w doktrynie⁵⁰. Dozwolony użytek publiczny daje możliwość korzystania z dzieła, bez zgody uprawnionego, ze względu na interes publiczny oraz potrzeby kulturalno-oświatowe społeczeństwa, przy czym w niektórych przypadkach jest on uwarunkowany przynajmniej próbami otrzymania zgody od właściciela praw autorskich lub może wiązać się z roszczeniami finansowymi z jego strony. Użytkiem publicznym jest więc taka forma korzystania

⁴⁸ STOART [w:] *Oświadczenie Związku Artystów Wykonawców STOART w sprawie Creative Commons*, za: <http://www.stoart.org.pl/index/news/4/>, dostęp:10.03.2013.

⁴⁹ Za: http://creativecommons.pl/wp-content/pliki/cc_oswiadczenie_052008.pdf, dostęp: 22.04.2013.

⁵⁰ W. Machała, *Dozwolony użytek prywatny w polskim prawie autorskim*, Warszawa 2003, s. 39.

z cudzego utworu, w której nie ma ograniczonego kręgu podmiotów a pola eksploatacji są enumeratywnie wyliczone⁵¹. Istotą wprowadzenia dozwolonego użytku osobistego było zapewnienie racjonalności przepisów prawnych, swobodnego dostępu do dóbr kultury oraz gwarancja poszanowania sfery prywatności⁵². Dla własnych celów z danego utworu może korzystać nie tylko osoba, będąca jego użytkownikiem, ale także wszyscy, którzy pozostają z nią w związku osobistym⁵³. Dozwolony użytek osobisty nie został ograniczony konkretnymi polami eksploatacji i użytkownicy mogą korzystać z utworów, które zostały rozpowszechnione, a niekoniecznie opublikowane, ponadto nie ma określonego celu, jakim ma służyć dozwolony użytek prywatny. Podstawowym ograniczeniem jest niekomercyjny charakter korzystania. Ustawa nakłada na użytkowników jedynie obowiązek oznaczenia autorstwa oraz wskazania tytułu lub nazwy wykorzystywanego utworu, nie ma on jednak możliwości dokonywania w nim modyfikacji. Art. 35 upapp stanowi, iż „dozwolony użytek nie może naruszać normalnego korzystania z utworu lub godzić w słuszne interesy twórcy”. Konstrukcja licencji *Creative Commons* jest podobna do konstrukcji dozwolonego użytku. W obu przypadkach nieograniczony krąg użytkowników (licencjobiorców) może korzystać z utworu w dowolny, wybrany przez siebie sposób, istnieje obowiązek ujawnienia autora dzieła oraz jego tytułu, a korzystanie z niego nie może godzić w interesy twórcy. Naruszenie interesów twórcy będzie prowadziło do wygaśnięcia zarówno licencji *Creative Commons*, jak i licencji ustawowej dotyczącej dozwolonego użytku (jednakże w przypadku dozwolonego użytku wygaśnięcie będzie wynikiem naruszenia art. 34 lub 35 u.p.a.p.p., natomiast w przypadku licencji *Creative Commons*, jej wygaśnięcie będzie wynikało z samej treści licencji). W przypadku naruszenia granic obu rodzajów licencji, użytkownik (licencjobiorca) może się narazić na odpowiedzialność z art. 79 u.p.a.p.p. Pomiędzy obiema konstrukcjami istnieją także różnice. Po pierwsze, dozwolony użytek wynika z ustawy, jest niezależny od woli twórcy, a wręcz może być wykonywany nawet w przypadku jego sprzeciwu (choć istnieją takie formy dozwolonego użytku publicznego, które takiej zgody wymagają). Z licencji *Creative Commons* będzie można skorzystać tylko jedynie jeśli twórca będzie chciał przy ich pomocy rozpowszechnić swoje utwory. Ponadto licencje *Creative Commons* są nieodpłatne a niektóre formy dozwolonego użytku publicznego przewidują odpłatność korzystania. Nie-

⁵¹ Ibidem, s. 44–45.

⁵² Ibidem, s. 18.

⁵³ R. Gola, *Prawo autorskie. Komentarz dla praktyków*, Gdańsk 2010, s. 84.

które licencje *Creative Commons* zezwalają na wprowadzanie modyfikacji do pierwotnego utworu, jak również jego dalsze rozpowszechnianie oparte o takie same licencje. Dozwolony użytek nie przewiduje możliwości modyfikowania utworów i ich dalszego rozpowszechniania, chyba że w kręgu osobistym, do którego należeć będą krewni, powinowaci i osoby, które pozostają w związku towarzyskim z użytkownikiem. Dozwolony użytek ma także wyłącznie niekomercyjny charakter, a niektóre licencje *Creative Commons* mogą zezwalać na użycie komercyjne wykorzystanie utworów (przy czym należy podkreślić, że nawet w przypadku zastrzeżenia użycia niekomercyjnego w licencjach *Creative Commons* możliwe jest komercyjne korzystanie z utworu, pod warunkiem uiszczenia z tego tytułu opłat na rzecz twórcy). Choć licencje *Creative Commons* wykazują duże podobieństwo do koncepcji dozwolonego użytku, nie można uznać, iż są to umowy, których celem jest poszerzenie jego granic. Podstawowym celem dozwolonego użytku jest wykorzystywanie utworu na własne potrzeby użytkownika, natomiast licencje *Creative Commons* nie są w żaden sposób ograniczone, co do celu korzystania.

Dozwolony użytek ma istotne znaczenie z punktu widzenia licencji *Creative Commons* przede wszystkim dlatego, iż do zawarcia tych licencji dochodzi w chwili ściągnięcia utworu na dysk komputera. Jednocześnie nie każde takie zachowanie będzie wymagało licencji twórcy, ponieważ może być ono zrealizowane na zasadach dozwolonego użytku. Pojawia się więc problem, w jaki sposób określić czy doszło do zawarcia umowy licencyjnej, czy potencjalny licencjobiorca wykonuje jedynie przysługujące mu uprawnienie do skorzystania z utworu w ramach dozwolonego użytku. Licencje *Creative Commons* zawierają postanowienie, zgodnie z którym: postanowienia licencji nie zmierzają do ograniczenia, wyłączenia lub zawężenia sposobów korzystania nieobjętych prawem autorskim lub uprawnień wynikających z ograniczeń lub wyjątków od ochrony prawa autorskiego wynikających z przepisów prawa autorskiego lub innych znajdujących zastosowanie przepisów⁵⁴. Taki zapis nie rozstrzyga jednak kwestii czy możliwość korzystania z utworu w określony sposób wynika z dozwolonego użytku czy z zawarcia licencji *Creative Commons*. Należałoby więc uznać, biorąc pod uwagę postanowienie licencji, że dochodzi do ich zawarcia już w momencie zapisu utworu na dysku, jednak jej skuteczność pozostaje w zawieszeniu. Warunek zawieszający jej skuteczność będzie trwał do momentu ustalenia, czy podjęta czynność eksploatacyjna nie mieści się w granicach dozwolonego użytku. Oznacza to, że pierwszeństwo przed ko-

⁵⁴ Np. pkt 2 licencji Uznanie autorstwa 3.0, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

rzystaniem z licencji *Creative Commons* będzie miało korzystanie w oparciu o dozwolony użytek (zwłaszcza osobisty). Dopiero gdy zwielokrotnienie utworu nie będzie mieściło się w granicach dozwolonego użytku licencja *Creative Commons* dojdzie do skutku. Można by też było uznać, że nie dojdzie do zawarcia licencji *Creative Commons* (a nie tylko do zawieszenia jej skuteczności), jeżeli dane korzystanie może wynikać z dozwolonego użytku, jednak takie założenie stałoby w sprzeczności z postanowieniami licencji, które w sposób wyraźny mówią, iż umowa licencyjna zostaje zawarta przez podjęcie czynności eksploatacyjnych względem utworu. Oznacza to, że jeśli korzystanie z utworu wynika także z dozwolonego użytku, licencja *Creative Commons* choć zawarta, będzie nieskuteczna.

3. Wynagrodzenie za korzystanie z utworów rozpowszechnianych na licencjach *Creative Commons*

Zgodnie z przepisami prawa autorskiego domniemywa się, że twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia z tytułu przeniesienia przysługujących mu praw majątkowych. Licencje *Creative Commons* przyznają licencjobiorcom szerokie uprawnienia w zakresie zwielokrotniania, zmieniania i rozpowszechniania utworu, a jednocześnie zwalniają ich z opłat licencyjnych, jednakże udzielając tych licencji nie można się zrzec wynagrodzenia uregulowanego w art. 18 ust. 3 u.p.a.p.p., zgodnie z którym: „Prawo do wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1, art. 19¹, art. 20 ust. 2–4, art. 20¹, art. 30 ust. 2 oraz art. 70 ust. 3, nie podlega zrzeczeniu się, zbyciu ani egzekucji”. W tym przypadku, pomimo zastrzeżenia ogólnej nieodpłatności licencji *Creative Commons*, twórcy będzie należało się wynagrodzenie. Licencjobiorca nie będzie się więc mógł powoływać na zawarcie nieodpłatnej licencji *open content*, w celu uniknięcia obowiązku uiszczenia należnego twórcy wynagrodzenia. W przypadku licencji *open content* pewne rodzaje wynagrodzenia, których obowiązkowość wynika z art. 18 ust. 3 u.p.a.p.p., nie będą jednak w ogóle mogły być egzekwowane.

Wynagrodzenie z art. 19 ust. 1 i 19¹ dotyczy zawodowej odsprzedaży oryginalnych egzemplarzy utworów a korzystania z utworów na licencji *Creative Commons*, po pierwsze, w większości przypadków ma charakter niekomercyjny; po drugie, w przypadku licencji *Creative Commons* nie mamy do czynienia z odsprzedażą egzemplarzy (brak materialnego nośnika utworu) a nawet jeśli licencje *Creative Commons* polegały na odsprzedaży egzemplarzy utworów transakcje takie miałyby charakter konsumencki i jako takie nie mieściłyby się w dyspozycji art. 19 ust. 1 i 19¹ u.p.a.p.p.

Wynagrodzenie, przysługujące twórcy na mocy art. 20 ust. 2–4 i art. 20¹, w zasadzie ponoszone są przez producentów i importerów urządzeń reprograficznych oraz czystych nośników oraz posiadaczy takich urządzeń, którzy prowadzą działalność gospodarczą w zakresie zwielokrotniania utworów dla własnego użytku osobistego osób trzecich. Faktycznie obciążają one jednak użytkowników tych urządzeń i nośników. W związku z tym licencjodawca licencji *Creative Commons* uściślił to wynagrodzenie, jeżeli do zwielokrotnienia utworu objętego licencją skorzystał z nośnika lub urządzenia reprograficznego. Jednocześnie należy zaznaczyć, że wynagrodzenie z tego tytułu pobierane jest przez organizacje zbiorowego zarządzania, dlatego to one, a nie licencjodawcy licencji *Creative Commons*, będą adresatami roszczeń twórców z art. 20 i art. 20¹.

Celem art. 30. u.p.a.p.p. jest pogodzenie interesu osób korzystających z baz danych prowadzonych przez ośrodki informacji lub dokumentacji z interesem podmiotów praw autorskich do dzieł w nich gromadzonych. W tworzonych przez ośrodki informacji i dokumentacji bazach danych nie wolno umieszczać samych utworów podlegających opracowaniu. Opracowania ośrodków informacji nie mogą także przybrać formy streszczeń, które mogą mieć na celu zastąpienie użytkownikowi konieczności zapoznania się z utworem źródłowym. Ośrodki dokumentacji zostały upoważnione jedynie do udostępniania egzemplarzy fragmentów utworów, brak jest upoważnienia do przesyłania fragmentów dzieł za pomocą sieci internetowej, przez co takie przypadki należałoby tłumaczyć jako naruszenie praw autorskich. W zasadzie przepis ten można by było stosować do repozytoriów, które gromadzą utwory rozpowszechniane na licencjach *Creative Commons*, jednakże, nawet przy takim uznaniu, to nie licencjodawcy, którzy korzystają z utworów udostępnionych w repozytoriach na licencjach *Creative Commons* będą obowiązani do uiszczenia z tego tytułu wynagrodzenia, tylko organizacje prowadzące te repozytoria⁵⁵, jednakże tylko w przypadku odpłatnego udostępniania zgromadzonych utworów, które będzie sytuacją wyjątkową.

Wynagrodzenie z art. 70. u.p.a.p.p. dotyczy utworów audiowizualnych i należy się tylko współtwórcom takich utworów w czterech przypadkach: z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach; z tytułu najmu egzemplarzy utworów audiowizualnych i ich publicznego odtwarzania; z tytułu nadawania utworu w telewizji lub poprzez inne środki publicznego udostępniania utworów; z tytułu reprodukcji utworu audiowizualnego na egzempla-

⁵⁵ Podobnie K. Siewicz, zob. K. Siewicz, *Dostosowywanie wersji 3.0 licencji Creative Commons do prawa polskiego – wybrane zagadnienia*, [w:] *Zarys prawa własności intelektualnej*, t. I: *Granice prawa autorskiego*, red. M. Kępiński, Warszawa 2010, s. 141.

rze przeznaczonym do własnego użytku osobistego. Jako że wynagrodzenie z tego artykułu powinno być „proporcjonalne do wpływów”, nie może być ono obowiązkowe dla licencjobiorców licencji *Creative Commons*, ponieważ w większości przypadków korzystanie przez nich z utworu audiowizualnego ma charakter niekomercyjny. Jest tak na pewno w przypadku pierwszym a w pozostałych trzech przypadkach taką interpretację można wywodzić ze sformułowania „wynagrodzenie stosowne”. W przypadku jednak czerpania korzyści majątkowych z tych utworów licencjobiorca licencji *Creative Commons* będzie obowiązany uiścić wynagrodzenie na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania.

Z powyższego wywodu wynika, że pomimo iż z art. 18 ust. 3 wynika obowiązek uiszczenia pewnego rodzaju wynagrodzeń a licencjodawcy, udzielając licencji *Creative Commons* na korzystanie ze swoich utworów, nie będą mogli się ich zrzec, wynagrodzenia te nie okażą się jednak obowiązkowe dla licencjobiorców tych licencji.

4. Funkcjonowanie licencji *Creative Commons* w prawie polskim

Polskie przepisy nakładają wiele ograniczeń na możliwość korzystania z utworów w oparciu o licencje *Creative Commons*. W wyniku dostosowania treści tych licencji do prawa polskiego, zlikwidowano część ograniczeń, jednakże bez zmiany prawa, nie będzie możliwe swobodne korzystanie z licencji w polskim porządku prawnym.

W prawie polskim nie ma możliwości wypowiedzenia licencji *Creative Commons*. Licencjodawca, który będzie chciał dokonać takiego wypowiedzenia narazi się na zarzut sprzeczności swojego zachowania z zasadami współżycia społecznego albo wręcz naruszenia prawa podmiotowego licencjobiorcy. Licencjobiorca będzie zobowiązany wykazać sprzeczność wypowiedzenia licencji z zasadami współżycia społecznego albo udowodnić, w jaki sposób jego prawo podmiotowe zostało naruszone. Treść prawa podmiotowego obejmuje, oprócz sfery możliwości postępowania uprawnionego, także obowiązki pozostałych podmiotów. W razie jego naruszenia, uprawniony może skorzystać z ochrony przyznanej przez prawo, w celu zniwelowania skutków tego naruszenia. Uprawnieniem licencjobiorcy będzie każda, prowadzona przez niego eksploatacja, która wynika z licencji *Creative Commons*. Licencjodawca nie może zakazać eksploatacji, wynikającej z udzielonej licencji. Twórca może się jedynie sprzeciwić eksploatacji, która przekracza granice a więc godzi w jego słuszne interesy lub narusza normalne korzystanie z rzeczy. Co

do zasady więc, licencjodawca nie będzie miał możliwości wypowiedzenia licencji *Creative Commons*, jednakże, jako że licencje te nie są ograniczone terytorialnie, może się okazać, że w konkretnym systemie prawnym sąd uzna skuteczność wypowiedzenia licencji przez twórcę. Tak więc, jeśli nawet wypowiedzenie licencji przez licencjodawcę będzie skuteczne w określonym systemie prawnym, to w stosunku do licencjobiorców, których prawo to nie dotyczy – licencje *Creative Commons* nie zostaną wypowiedziane, a poza tym zawsze będzie możliwe zawieranie kolejnych licencji za ich pośrednictwem, ponieważ z konstrukcji licencji *Creative Commons* wynika, że są one każdorazowo zawierane z licencjodawcą, który udostępnił swoje dzieło, nawet jeśli kolejny licencjobiorca uzyskał je od innego licencjobiorcy. Skuteczne wypowiedzenie licencji *Creative Commons*, przy założeniu, że w niektórych systemach prawnych byłoby możliwe, wymagałoby od licencjodawcy dostarczenia każdemu z licencjobiorców pisemnego wypowiedzenia, zanim przekażą oni utwór osobom trzecim. Możliwe by także było umieszczenie wypowiedzenia licencji na stronie internetowej, wypowiedzenie takie skierowane by było do nieoznaczonych adresatów. Dla jego skuteczności konieczne by było zamieszczenie go tuż obok licencjonowanego utworu, by nie powstały żadne wątpliwości, co do tego czy licencja obowiązuje, czy też została skutecznie wypowiedziana. Skuteczne wypowiedzenie licencji nie oznacza, że licencjobiorcy mają całkowity zakaz korzystania z utworu, który podlegał licencjonowaniu. Zgodnie z przepisami prawa polskiego zachowają oni uprawnienia do korzystania z tego utworu, w oparciu o dozwolony użytek osobisty. Poza tym, nawet w przypadku, gdy licencjobiorca otrzyma skuteczne wypowiedzenie zawartej licencji, nic nie stoi na przeszkodzie, by mógł ją zawrzeć ponownie (tak samo w przypadku wygaśnięcia licencji w wyniku naruszenia jej postanowień licencjodawca może przystąpić do licencji *Creative Commons* po raz kolejny).

Zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego, wydaje się także możliwym, by licencjobiorca zachował prawo do wypowiedzenia licencji *Creative Commons* ze względu na swoje ważne interesy, bądź z powodu działania siły wyższej. Głównym celem unormowań, które pozwalają na wypowiedzenie licencji ze względu na istotne interesy twórcy oraz z powodu działania siły wyższej jest zapewnienie minimum ochrony twórcy, dlatego też, wbrew uregulowaniom zawartym w licencjach *Creative Commons*, możliwym będzie wypowiedzenie ich w powyższym trybie, jednak takie sytuacje będą jednostkowe i nie będą miały większego znaczenia dla funkcjonowania licencji.

Licencje muszą w sposób wyraźny wymieniać pola eksploatacji, które są nimi objęte. Linia orzecznicza odchodzi jednak od dosłownego brzmienia art.

41 ust. 2 u.p.a.p.p., wskazując że możliwe jest ustalenie objętych nimi pól eksploatacji w oparciu o wykładnię oświadczeń woli stron stosunku prawnego⁵⁶. Celem stosowania licencji *Creative Commons* jest objęcie nimi jak najszerszego grona podmiotów i udzielenia im zezwoleń na jak największej liczbie pól eksploatacji, dlatego też ważniejsze w nich jest szczegółowe określenie obowiązków licencjobiorców. Licencje w wersji „unported” zezwalają na rozpowszechnianie, zdefiniowane jako „udostępnianie publiczności oryginału i kopii danego utworu lub adaptacji drogą sprzedaży lub innej formy przeniesienia własności”⁵⁷. Licencja zezwala także na rozpowszechnianie w inny sposób, czyli: „publiczne recytowanie utworu i wykonywanie recytacji jakimkolwiek sposobem, przewodowym lub bezprzewodowym lub za pomocą cyfrowego przedstawiania, publiczne udostępnienie utworu w taki sposób, by każdy uzyskał do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym, wykonywanie utworu publiczne wszelkimi technikami i sposobami i udostępnianie tych wykonania, włączając w to publiczne cyfrowe przedstawienia; nadawanie i reemisja utworu wszelkimi technikami, w tym za pomocą dźwięku lub obrazu”⁵⁸. Kolejnym polem eksploatacji, które wskazują licencje, jest zwielokrotnianie licencjonowanych utworów. Zwielokrotnianie jest w nich zdefiniowane, jako „tworzenie kopii utworu, jakąkolwiek techniką, bez ograniczeń w zakresie nagrań dźwiękowych i filmowych oraz prawo ustalenia i zwielokrotnienia egzemplarzy utworu, a także przechowywania kopii utworu w postaci cyfrowej lub na innym nośniku elektronicznym”⁵⁹. Licencje zezwalają także na tworzenie opracowań i rozporządzanie nimi, jak również włączanie utworu do zbiorów. Licencje *Creative Commons*, w wersji „unported” nie wskazują czy możliwe jest użyczenie, najem, wystawienie, wyświetlenie i odtworzenie licencjonowanego utworu. W polskiej wersji licencji *Creative Commons*, w zakresie pól eksploatacji, na jakich uprawnienia z licencji przysługują licencjobiorcom, posłużono się art. 50. u.p.a.p.p., by dzięki temu wymienić wszystkie istniejące obecnie pola eksploatacji, także te, które bezpośrednio nie zostały wskazane w licencjach w wersji „unported”. Licencje *Creative Commons*, jako ich przedmiot wskazują „works”, które zawierają w sobie utwory, a także niektóre

⁵⁶ Wyrok SN z 14 września 2005 r. III CK 124/05, LexPolonica nr 386877.

⁵⁷ Tłum. własne pkt 1c licencji Uznanie autorstwa 3.0, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

⁵⁸ Tłum. własne pkt 1h licencji Uznanie autorstwa 3.0, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

⁵⁹ Tłum. własne pkt 1i licencji Uznanie autorstwa 3.0, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

przedmioty praw pokrewnych. Licencje nie uznają za przedmiot podlegający licencjonowaniu wizerunku, co może rodzić problemy przy udostępnianiu za ich pośrednictwem fotografii. Licencjodawcą fotografii będzie jej twórca, jednak co do zasady, zgody na jej rozpowszechnienie na warunkach licencji powinna udzielić także osoba, której wizerunek jest na niej utrwalony. Ponadto wersja polska, w przeciwieństwie do wersji „unported” licencji, reguluje także uprawnienie licencjobiorców w stosunku do baz danych, posiadających cechy utworu. W sposób wyraźny wskazuje się, że „W zakresie, w jakim prawo właściwe wdrażające Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 96/9 z 11.03.1996 r. o prawnej ochronie baz danych przyznaje Licencjodawcy prawa wyłączne do Utworu (lub do jego części) stanowiącego bazę danych niespełniającą cech utworu, Licencjodawca zrzeka się tego prawa. W przypadku, gdy takie zrzeczenie się jest nieskuteczne w świetle prawa właściwego, Licencjodawca zobowiązuje się do niewykonywania tego prawa”⁶⁰. W związku tym uznano, że bazy danych podlegają licencjonowaniu w oparciu o licencje *Creative Commons*, a licencji tych może udzielić producent baz danych. Licencjobiorca uzyskał także możliwość pobierania danych z licencjonowanych baz danych. W przypadku, gdy przepisy prawa obcego nie chronią baz danych, polski zapis licencji jest nieskuteczny w zakresie, w jakim zastrzega roszczenia licencjodawcy a jeśli w systemie prawa obcego bazy danych podlegają ochronie i jednocześnie licencjodawca może się jej zrzec, zrzeczenie się ochrony będzie skuteczne. Jeżeli prawo obce nie przewiduje możliwości zrzeczenia się ochrony baz danych, w oparciu o zapis polskiej licencji, licencjodawca zobowiąże się do powstrzymania się od wykonywania przysługujących mu uprawnień.

W wersji 3.0 licencji *Creative Commons* dodano nieistniejące wcześniej „collecting societies language”, które przede wszystkim w sposób bezpośredni dotyczą przymusowych i niezbywalnych wynagrodzeń, należnych twórcom. Polska wersja licencji znacznie się różni w tym zakresie od wersji „unported”. W wersji „unported” zapisy te dotyczą tylko i wyłącznie wynagrodzeń i stanowią, że w przypadku, gdy licencjodawca nie może się zrzec wynagrodzenia przymusowego, jest ono pobierane od licencjobiorcy. W drugim przypadku, jeżeli wynagrodzenie z tytułu korzystania z utworu na jakimś polu eksploatacji nie jest przymusowe, licencjodawca zrzeka się tego wynagrodzenia. Trzeci przypadek dotyczy wynagrodzeń, które twórca może otrzymywać z tytułu uczestnictwa w organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. W polskiej wersji oprócz zastrzeżenia pobierania przymusowego wynagro-

⁶⁰ Pkt 3 *in fine* licencji Uznanie autorstwa 3.0, za: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/legalcode>, dostęp: 18.04.2013.

dzenia, którego nie można się zrzec (jak już wykazano powyżej, większość przymusowych niezbywalnych wynagrodzeń nie będzie pobierana od licencjobiorców, ze względu na charakterystykę samych licencji *Creative Commons*), zastrzeżone zostało także przymusowe pośrednictwo organizacji zbiorowego zarządzania. W polskim porządku prawnym takie pośrednictwo konieczne jest w przypadku nadawania utworów przez organizacje radiowe i telewizyjne oraz reemitowania utworów przez operatorów sieci kablowych (takiego pośrednictwa, w niektórych przypadkach licencjodawca, udostępniający utwór na licencjach *Creative Commons* będzie się mógł jednak zrzec) a także na mocy przepisów, zgodnie z którymi od nieodpłatnie udzielonych licencji należy pobierać wynagrodzenie zgodne z tabelami wynagrodzeń (Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dn. 24 stycznia 2006 r.⁶¹ uznał jednak procedurę ustalania tabel wynagrodzeń, w oparciu o art. 109 u.p.a.p.p., za niezgodną z konstytucją, dlatego też ta regulacja nie znajdzie już zastosowania). W drugiej kategorii, w polskiej wersji licencji, umieszczono zbywalne prawo do wynagrodzenia, przysługującego licencjodawcy z tytułu korzystania z utworu w ramach dozwolonego użytku. Zgodnie z treścią licencji, licencjodawca zrzeka się należnego mu z tego tytułu wynagrodzenia a także przymusowego pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania. Uprawnienie do wynagrodzenia z tego tytułu będzie mu jednak przysługiwało – jeżeli udostępnił utwór na licencji zabraniającej korzystania w sposób komercyjny – a licencjobiorca uzyskuje korzyści materialne z tytułu wykorzystania jego utworu. Wynagrodzenie w tym przypadku będzie pobierane za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania. Uprawnienie do pobierania wynagrodzenia za komercyjne korzystanie z utworu, w przypadku zastrzeżenia atrybutu „*non commercial*” będzie także należne twórcy w trzecim przypadku, unormowanym w licencjach – czyli z tytułu umów zawieranych z licencjobiorcą bądź organizacją zbiorowego zarządzania.

Summary'

Creative Commons is a non-profit organisation, which was established in 2001 in the United States of America. It was founded of the initiative of the people involved in work for the protection and promotion of common cultural goods. Polish branch of the organisation has been operating since 2005 and its partners are Centre for Digital Design: Poland and the Interdisciplinary Centre for Mathematical and

⁶¹ SK 40/04, Dz.U. Nr 21, poz. 164.

Computational Modelling at the University of Warsaw. The article presents the development of Creative Commons licence their history specifics and use both in USA and international environment. Last part of the text is focused on presentation and analysis of the situation of Creative Commons licences in Polish Law.

Keywords: Creative Commons, Creative Commons licence, common cultural goods, authorship, public domain, open content, Polish Law